

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

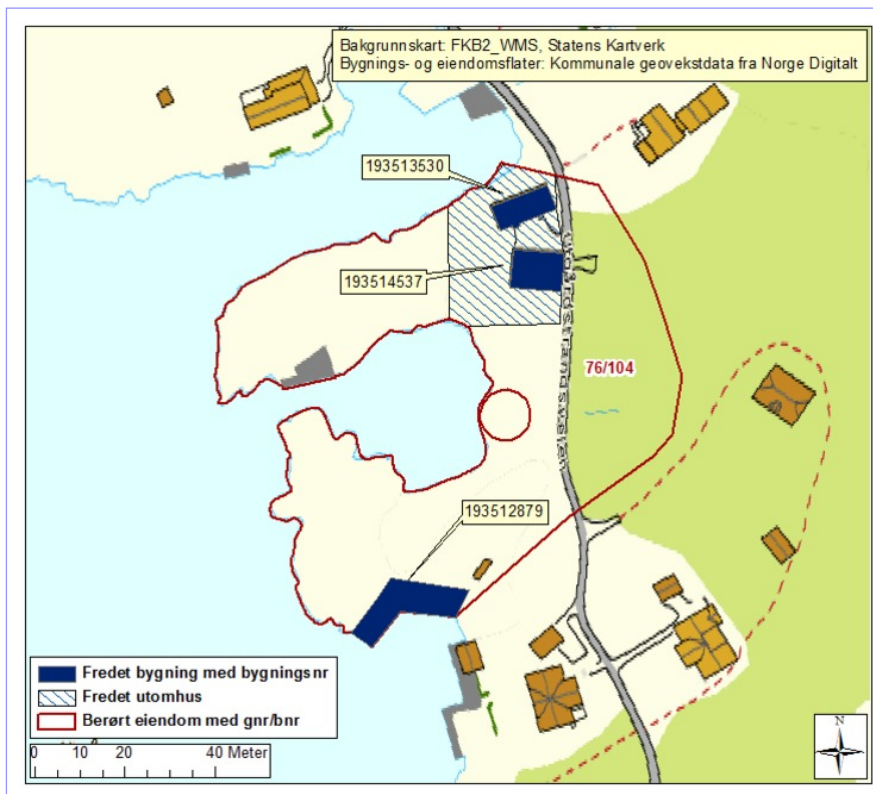
BORØY TIDLIGERE TOLLSTASJON

Kommune:
914/Tvedestrand

Gnr/bnr:
76/104

AskeladdenID:
175310

**Referanse til
landsverneplan:**
Kompleks 2489

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
• Anneks	1839	193513530	76/104	Eksteriør
• Brygge	1864	193512879	76/104	Utomhus
• Hovedbygning	1839	193514537	76/104	Eksteriør/Interiør
• Utomhus			76/104	Utomhus

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

Fredning kompleks

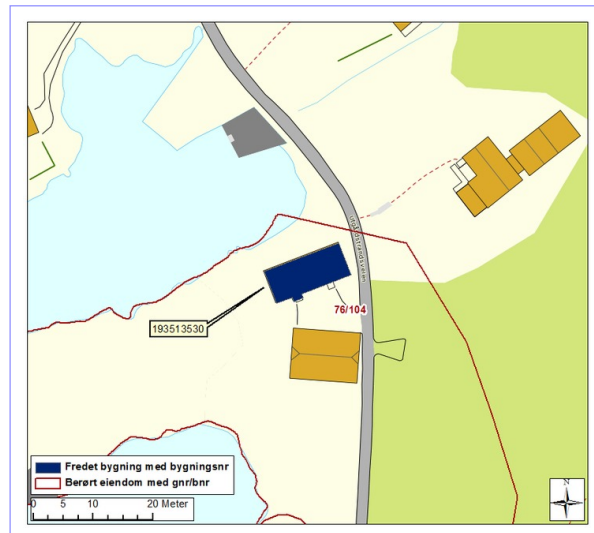
- Omfang:** Fredningen omfatter byggverkene og utomhusområdet som nevnt ovenfor.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Borøy tidligere tollstasjon som et arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig eksempel på en tidligere tollstasjon på sørlandskysten fra midten av 1800-tallet. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng, utomhus, samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Begrunnelse:** Borøy tidligere tollstasjon er eksempel på en tidstypisk og godt bevart tollstasjon ved kysten på Sørlandet fra midten av 1800-tallet. Borøy var bolig for undertollbetjent og tollrorskar med familier, og representerer et verdifullt bygningsmiljø med minner fra sjøfart, handel, kystjordbruk og Tollvesenets virksomhet. Selve hovedbygningen er formålsbygget og er det eneste kjente eksempel på bruk av arkitekt Groschs typetegninger for undertollbetjentboliger i Tollvesenet. Hovedbygningen har vært administrativt fredet siden 1934. Anleggets bygninger er godt bevart i sin opprinnelige utforming, detaljering og materialbruk.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

ANNEKS

Bygningsnr:	193513530
Gnr/bnr:	76/104
Oppført:	1839
AskeladdenID:	175310-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 8005 Kompleks 2489

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører og dekor m.v.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen på Borøy tidligere tollstasjon som et arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk viktig eksempel på uthusbygning fra midten av 1800-tallet med kombinert bryggerhus og fjøs. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Bygningen er et godt eksempel på uthusbygning med bryggerhus og fjøs, og viser hvordan tollerne bosatt på små tollstasjoner drev både hushold, husdyrhold og tollvirksomhet. Uthuset på Borøy utgjør en viktig del av det helhetlige anlegget ved tollstasjonen.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

BRYGGE

Bygningsnr:	193512879
Gnr/bnr:	76/104
Oppført:	1864
AskeladdenID:	175310-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 8006 Kompleks 2489

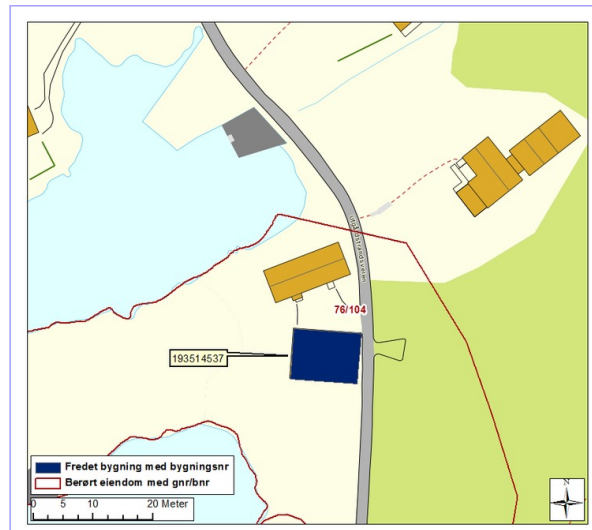
Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bryggen og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, materialbruk, overflatebehandling og detaljer.
- Formål:** Formålet med fredningen av bryggen, fra midten av 1800-tallet, er å bevare et viktig element ved Borøy tidligere tollstasjon som har vært vesentlig for Tollvesenets drift. Videre er formålet å bevare bryggen som viktig del av et helhetlig anlegg.
- Begrunnelse:** Bryggen er del av et verdifullt bygningsmiljø som forteller om Tollvesenets virksomhet på stedet gjennom en lang periode. Bryggen har vært en viktig del av tollstasjonens virksomhet, å fortelle varer som ble ført inn i landet sjøveien.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

HOVEDBYGNING

Bygningsnr:	193514537
Gnr/bnr:	76/104
Oppført:	1839
AskeladdenID:	17530-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 8004 Kompleks 2489

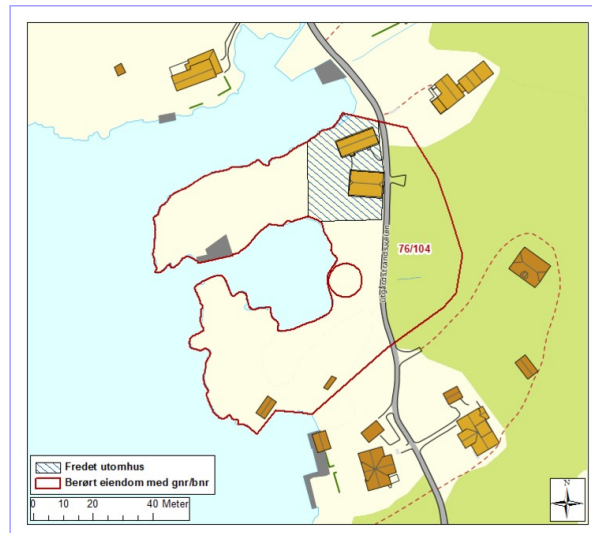
Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak og detaljer som dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare hovedbygningen på Borøy tidligere tollstasjon som eksempel på en tollstasjonsbygning med boligfunksjon fra midten av 1800-tallet med stor arkitektonisk, kulturhistorisk og sektorhistorisk verdi. Fredningen viderefører og formaliserer den administrative fredningen fra 1934. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formålet med fredning av interiøret er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Hovedbygningen på Borøy tidligere tollstasjon er et godt eksempel på en tidstypisk og godt bevart tollstasjon ved kysten med småbruks- og boligfunksjon. Bygningen er formålsbygget og er det eneste kjente eksempel på bruk av arkitekt Groschs typetegninger for undertbetjentboliger i Tollvesenet. Bygningen har vært administrativt fredet siden 1934.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer Kapittel 12 Fredete eiendommer i landsverneplan for Toll - og avgiftsetaten

UTOMHUS

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	76/104
Oppført:	
AskeladdenID:	175310-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903568 Kompleks 2489

Fredning utomhus

Omfang: Fredningen omfatter anleggets arealer, terreng, hage og grøntområder, hovedelementer som veier, stier, dekker, belegg, vegetasjon samt konstruksjoner som gjerder, porter, murer, belysning og trapper med detaljer, materialbruk og overflater.

Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kartet.

Formål: Formålet med fredningen er å ivareta de kulturhistoriske verdiene ved utomhusanlegget som var en del av den tidligere tollstasjonen med bolig- og småbruksfunksjon ved kysten fra midten av 1800 tallet.

Begrunnelse: Utomhusområdet består blant annet av rester av en hage. Hagen var viktig for tollerne og deres familier både til rekreasjon og nyttevekster. Utomhusanlegget er en viktig del av anlegget som tollstasjon og bolig for tollbetjenter og viser spor av småbruksvirksomhet og hagebruk.